

Beszélgetés Máté Csaba atyával, a Szabolcsveresmarti Görögkatolikus Egyházközség vezetőjével

Pasztoráció + közösségi munka = együttműködés. Ez az egyszerű egyenlet a Szabolcsveresmarti Görögkatolikus Egyházközség működésének alapja, és ebben az egyenletben a Nemzeti Művelődési Intézet is szerepet vállal Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Ennek az egyenletnek a levezetése végett beszélgettem az egyházközség vezetőjével. Kezdjük az elején.

A III. Kulturális Közfoglalkoztatási Programhoz kapcsolódó 120 órás képzés jó alkalmat adott arra, hogy a megyében dolgozó közösségi munkásokról és a partnerszervezetnél folytatott tevékenységeikről még közelebbi képet kapjunk, így kerültem kapcsolatba a kisvárdai csoporttal. A képzési alkalmak során felmerült számos gyakorlati kérdés,

feladat nyomán gyakran felmerült a Szabolcsveresmarti Görögkatolikus Egyházközség munkája és a fiatal, nyitott, rugalmas Máté Csaba atya személye.

Máté Krisztina: *A kisvárdai képzési csoportban ismertem meg a kolléganőit, akiktől számtalan pozitív példát hallottam az Önök szervezetről, munkájukról, egyik kolléganője meg is jegyezte: „Az Atya egy nagyon nyitott ember.” Csaba atya, mióta képviseli Ön az egyházközséget?*

Máté Csaba: 2005-ben kerültem ennek az egyházközségnek az élére, ekkor nevezett ki Keresztes Szilárd püspök úr parókusnak*. Amikor Szabolcsveresmartra kerültünk, akkor egy felújításra váró templom és parókia fogadott, és egy elég gyenge közösségi helyzet. Az biztos volt, hogy a Szabolcsveresmarti Görög Katolikus Egyházközségnek még hat filiája van – Dombrád, Újdombrád, Fényeslitke, Tiszakanyár, Kékcse, Döge – és ezeken a területeken kell pasztorális feladatot ellátni 700-800 fő görögkatolikus hívő részére.

M. K.: *Tudomásom szerint azonban Ön nemcsak pasztorális feladatokat lát el, hanem szociális szolgáltatást is nyújt az említett településeken. Miről is van szó pontosan?*

M. Cs.: Igen, ez így van. 2011 márciusától indíthattuk el a Szent Jobb Házi Segítségnyújtó Szolgálatot, s ennek révén foglalkoztatási pont lettünk – ilyen értelemben tehát az egyházközség munkaadóként is tevékenykedik. Mára már 40 szociális gondozónk van a hét településen, akik házi gondozással, segítségnyújtással foglalkoznak. Naponta 315 embert látunk el, egy vezető gondozónó irányítása mellett.

M. K.: *Pasztoráció, szociális szolgálat, kulturális közfoglalkoztatás. A három pillér közül kettőről már beszélte, hogyan jön képbe a harmadik? A Kulturális Közfoglalkoztatási Programmal mikor és hogyan került kapcsolatba?*

M. Cs.: A Nemzeti Művelődési Intézet programjáról egy ismerősöm szólt, aki akkor, mint koordinátor dolgozott az Intézet megyei irodájánál, és egy egyszerű óvodai beszélgetés során említette ezt a lehetőséget. Akkor még nem tudtam erről semmit igazából, csak annak lehetőségét láttam világosan, hogy az embereket nemcsak pasztorális, nemcsak szociális, hanem kulturális területen is tudjuk majd segíteni. Ekkor regisztráltam a II. Kulturális Közfoglalkoztatási Programba, és már a harmadikban is benne vagyunk.

* Parókus: a római és görögkatolikus egyházközség vezető papja, áldozópap, akire a megyéspüspök meghatározott parókia gondozását bízta. Eredete: lat. parochus szóból.

A gondozónők csapatépítő tréningje

M. K.: *Milyen elvárásokkal vágott bele a programba és milyen tapasztalatokat szerzett?*

M. Cs.: Abszolút jó lehetőséget láttam benne, hiszen nagyban segítette a munkánkat. Gondoljon bele, rajtam kívül csak egy harangozó képezi az egyházközség humán erőforrását, és ahhoz, hogy minden településen meg tudjam valósítani azt, amit a közösségi élet fejlesztése céljából szeretnék elérni, elengedhetetlen a segítség. Hosszú távon terveztem és tervezek ezzel a lehetőséggel. Ugyanis 2 évvel ezelőtt egy LEADER pályázat keretében sikerült megvásárolni és helyel-közel felújítani egy régi gazdaházat Fényeslitkén, ami szociális és közösségi házként funkcionál, illetve további tervek is vannak még az épülettel. Szóval szükséges a segítség, hiszen ha sikerül egy másik pályázati forrással befejezni az épületet, akkor a cél az, hogy havi szintű találkozási alkalmaknak adjon teret. A ház mögött egy nagy csűr is található, ami kulturális programokat fogadhatna, például előadásokat, táncszínházat minden korosztály számára. Ezt azért tartom fontosnak, mert jelenleg nem tapasztalom, hogy bármely közösségi megmozdulásban lenne kontinuitás, csak időszakos események történnek. Hosszú távon ezen szeretnék változtatni. Ebben nagy segítséget jelent számunkra a közfoglalkoztatás. A második programban még kerestük a helyünket a közfoglalkoztatott kollégákkal együtt, most a harmadik ütemben már bejáratottá vált a rendszer számunkra is, és a két kolléganő rugalmassága, nyitottsága ezt nagyban támogatja.

M. K.: *Megtenné, hogy néhány mondatban bemutatja őket?*

M. Cs.: Bernadett (23 éves) és Viktória (23 éves) dolgozik velünk a harmadik programban, márciustól munkatársaink az egyházközségnél. A lányok jól kiegészítik egymást, mindketten egészségügyi, valamint szociális területen tanultak eddig, illetve képezik is magukat folyamatosan. Abszolút nyitottak, kreatívak. Szinte bedobtam őket a mélyvízbe, hiszen rengeteg dologgal foglalkozunk egyszerre, így sok mindent ők koordinálnak és oldanak meg nagyon ügyesen.

M. K.: *A képzés során is ezt tapasztaltam a gyakorlati feladatok során. Hozzászólásaik is egyértelmű-*

en mutatták, hogy tevékenységi körük széles palettán mozog. Ehhez kapcsolódna a következő kérdésem, hogy a képzésen szerzett tapasztalatokat, kompetenciákat, vajon mennyire sikerült hasznosítani a szervezetnél?

M. Cs.: Teljes mértékben hasznosultak a képzésen szerzett ismeretek, kompetenciák. Ennek bizonyítéka az elmúlt hétféve is, ugyanis dolgozóink számára közös főzéssel egy csapatépítő tréninget szerveztünk a Tisza-parton. Viktóriák rendkívül játékos és ötletes feladatokkal oldották a hangulatot és hozták közelebb egymáshoz a hét településen dolgozó gondozónőket. Nehéz igazi közösségként kezelni hét település 40 dolgozóját, de az ilyen alkalmak ezt segítik, és maguk a dolgozók fogalmazták meg, hogy a hatékony munkavégzéshez hozzájárul az, hogy nincs közöttük széthúzás, tudják egymást segíteni a munka során, ha probléma merül fel. Ez öt év munkájának eredménye.

M. K.: *Az egyházközség számára nagy segítséget nyújt a Kulturális Közfoglalkoztatási Program adta lehetőség. Néhány példán keresztül bemutatná, hogy mennyi mindent segítenek a kollégák?*

M. Cs.: Az egyházközség három célterületre koncentrált: az idősekre, a fiatalokra és a gyerekekre. Mind-

Beszélgetés a fényeslitkei szociális és közösségi házban

Szabolcsveresmart – Dobrai Viktória közfoglalkoztatott a kérdőívek rendszerezése közben

három célközönség számára folyamatosan szervezünk közösségépítő alkalmakat, az egyházi ünnepeken kívül anyák napi ünnepséget, idősek műsorát, karácsonyi gyertyagyűjtáshoz kapcsolódó eseményeket, kirándulásokat, filmklubot. Ezért is lényeges, hogy technikai feltételeinket fejlesszük, hogy ezeknek mindig eleget tudjunk tenni. A fényeslitkei közösségi és szociális házunk mellett a parókia udvarán egy ifjúsági pont kialakításán dolgozunk, hogy a fiatalok számára legyen egy találkozási hely. Most van alakulóban egy ifjúsági kör, számukra szeretnénk helyet biztosítani. A közösségi munkások sokat segítenek ennek a folyamatnak az építésében. 80 kis hittanos növendékem is van, számukra is rengeteg programot szervezünk. Jelenleg egy kérdőíves felmérést végzünk a hét településen, mindhárom korosztályt érintve. A három korosztályra eltérő kérdéskörrel, idősek esetében állapotfelmérés, igények felmérése, fiataloknál érdeklődési kör, terveik a jövőre nézve, pl. helyben maradás vagy elköltözés? kérdéskört érintve. A kérdőívek kidolgozása folyamatos, együtt tervezük meg a kérdéseket, a kérdőívezést pedig a lányok végzik. A kérdőívekkel több célunk is van: helyzetkép megrajzolása, véleményfeltárás, hogy ki hogyan látja a közösség kulturális életét, mit látna, csinálna szívesen, valamint megtalálni azokat a személyeket

a nevezett településeken, akikre hosszú távon lehet építeni.

M. K.: Lett-e valamilyen új szakmai folyamatban tetten érhető hozománya a Kulturális Közfoglalkoztatási Programnak?

M. Cs.: Amióta a programban részt vesz az egyházközség, nagyon sok kezdeményezés indult el. Több közösségi alkalmat a lányok egyedül dolgoznak ki, valósítják meg, természetesen előzetes egyeztetést követően. Most a legújabb kezdeményezés az előbb említett csapatépítő közösségi alkalom volt, melynek megvalósítását a feladatok kiválasztásától, azok összeállításán keresztül a kivitelezésig a közfoglalkoztatott kolléganők végezték.

M. K.: Egy már szokásokkal rendelkező, formálódó kollektíva munká-

jába nyertünk betekintést, amelyben látható, hogy a fejlődés folyamatos, gyümölcsöző a munkakapcsolat. Melyek a jövőre vonatkozó célok? Milyen tervei vannak?

M. Cs.: Mindenképpen fontosnak tartjuk, hogy továbbépítsük, amit elkezdtünk. Az említett kérdőívezésben látom az alapját annak, hogy olyan tanulmányt tudjunk készíteni, amely egy-egy pályázat szakmai megalapozásához nyújt majd háttéranyagot. Terveink megvalósításához a pályázatok jelentenek nagy segítséget, hiszen félkész állapotban vagyunk mind az ifjúsági pont, mind pedig a fényeslitkei szociális és közösségi ház tekintetében. A kérdőívekre nagy hangsúlyt fektetünk tehát, így a jövőben ezek kitöltése és közös kiértékelése lesz számunkra nagy feladat. Továbbá az elindított ifjúsági kör kibővítése, a találkozási alkalmak folyamatossá tétele. És ezek mellett a fiatal családokra is hangsúlyt fektetünk, hamarosan megyünk velük egy közösségépítő kirándulásra. Egyszóval célunk valamennyi korosztály megszólítása, közösségé formálása.

A beszélgetésünk során sok terv, ötlet hangzott még el, Csaba atya számos területre kitért. Arra a kérdésre, hogy tervezi-e esetleg a jelenlegi közfoglalkoztatottak státuszba történő felvételét, igen volt a válasza, ha anyagi lehetősége lenne, állandósítaná a közösségi munkásokat az egyházközség keretein belül. Addig is keresi erre a lehetőséget, valamint keresi azokat a fiatalokat, akikkel a későbbiekben bővíthetné a munkatársak körét, s keresi az igényeket is, amelyekre tovább lehet építkezni.

MÁTÉ CSABA atya, görögkatolikus lelkész, 2002-ben szerzett egyetemi diplomát Nyíregyházán, a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskolán. 2005 óta lát el pasztorális szolgálatot Szabolcsveresmarton és a hozzá tartozó 6 filiában. 2011 márciusában indította el a Szent Jobb Házi Segítségnyújtó Szolgálatot a hozzá tartozó 7 településen. Nős, 4 gyermek édesapja.

MÁTÉ KRISZTINA módszertani referens a Nemzeti Művelődési Intézet Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Irodájában. A Debreceni Egyetemen végzett történelem tanár és művelődésszervező szakon, jelenleg a Debreceni Egyetem Nevelés-és művelődéstudományi Doktori Program doktorjelöltje. Kutatási témája: Szabadművelődés Szatmár-Bereg vármegyében.